

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

9. Caietani, & Asseclarum sententia rigide examinata & explosa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

CERTAMEN IX.

Caetani, & Affectarum sententia rigide examinata & explosa.

1. **C**onfutati hæcenus nostræ sententiæ tuendæ modi eo tendebant ut volitionis ipsi Deo prorsus identificatæ adæquatè libertatem, absque alicuius intrinseci Deo, ab eoque vero aliquo sensu, defectibilis additione, quare & eius simul physicam, & dogmaticam indefectibilitatem, simplicitatem, incompositionem & unitatem componerent: id quod, ut vidimus, nullus ex eis modis assecutus est: sed neque allequibile iudicantur Caetani, eiusque ingeniosi satis in re hæc sectatores qui à constitutione libertatis per extrinsecam connotatam abhorrentes, & per Deo omnino intrinsecum designantes; nihilominus id, & contingens, & defectibile in Deo esse (quavis nonnullis vocibus, & explanationibus sententiæ suæ duritiem emolliant) absolute fatentur: igitur Caetani sententiæ huius primus Professor 1. p. q. 19. art. 2. §. *Adhuc est dicendum*, & §. *Ad hoc pertinet*, ac rursus 3. p. q. 1. art. 1. docet volitionem Dei liberam addere supra necessariam aliquid Deo intrinsecum distinctumque, & in se, & ab ipso defectibile, & separabile: id autem esse entitatem, & perfectionem non absolute, & simpliciter talem quæ necessarius Dei prædicatis conveniant, sed secundum quid, quod additum diminutus est, atque ipsa voce libere significatur: explicat autem citato §. *Adhuc* additamentum hoc maioris extensionis, & extensius ac non intensius perfectionis nominibus. Fonfeca to n. 3. metaph. lib. 7. cap. 3. q. 1. sect. 5. audacia, & periculi Caetani sententiam accusans; tamen ipse, & volitiones liberas Dei, & inter se, & à necessariis distinctas virtute entitates, & extensiones quasdam seu determinaciones ad creatura obiecta Deo intrinsecas, & à Deo defectibiles & separabiles, vrpote liberas: ut extensionis, seu terminationis nominibus esse entitatem secundum quid, sicut Caetani denotaret: tamen, ut ab eo videretur discedere illo modo perfectiones esse, non satis consequenter, negat: quo ostendit se non ad sententiam distinctionis, & defectibilitatis realis virtualis solum volitionis libere Dei à necessaria impugnatum num. 4. & 5. accessisse, ut illa ipsius verba *virtute distinctas* sonare videbantur: siquidem virtualiter perfectiones esse fateretur, sed re quidem fugillato à se Caetano concordasse Salas 1. 2. tom. 1. q. 6. tract. 3. d. 1. sect. 8. postquam in suam sententiam §. 7. trahere plures conatur. Soatium etiam, ab ea cum primis abhorrentem, §. 7. Fonfeca, ac subinde re ipsa Caetano consentit: sicut, & Henriquez lib. ultimo de fine hominis cap. 3. num. 2. lit. A. Gloss. His similia recentiores alij docent. Primo: volitionem liberam Dei adæquatè intrinsecam Deo: item, quæ liberam formaliter, & terminatam ad creaturas nullam dicere perfectionem: esse, quæ talem, simpliciter indefectibilem, defectibilem tamen diminutè, sine diminuto defectu quodam existentie formalis suæ intrinsecæ, quæ in se, & ratione sui formaliter, & virtualiter existit, diminutaque, ac non simpliciter talis est, quia nullam affert perfectionem: quare neque eius defectus imperfectionem. Denique volitionem liberam à necessaria volitione, & entitate, cui realiter perfectissime identificatur, virtualiter tamen intrinsecè distingui. Multo subscript Recencior alter esse illud diminutum incompletum vocans, ac secundum quid à Deo ipso realiter distinctum ac defectibile; etiam absolute, & simpliciter identificatam.

2. Hi sane omnes Caetano in re præsentem consentiunt, etsi aliis, & aliis quilibet vocibus interdum utatur: id vero, quo ab ipso differunt de perfectione, quam contra illum volitioni libere, quæ tali prorsus negant, & quo in tuto se à difficultatibus contra intrinsecam adæquatè volitionis libere constitutionem (neque ipsi solum sed & ipse Ruiz noster d. 1. 3. citata quam totam ideò

M contra

volitio: cuius si adesset existentia adæquate volitio etiam existeret: id quod statuta possibilitate duplici adæquate existentie rei eiusdem manifestum est, eius autem possibilitas suadetur primo: quia eiusdem rei duplex adæquata productio, duplexque substantia est possibilitas: à quo ad duplicem rei eiusdem adæquatam existentiam si hæc ab essentia rei realiter diversa sit, consequentia tenet: secundo, quia eiusdem rei duplex datur carentia (verbi gratia eiusdem visus alia carentia in lapide, quæ negatio, alia in animali quæ privatio est) ergo, & duplex existentia rei eiusdem dari potest. Tercio: quia quoties aliqua res aliud non determinat ad sui existentiam, & constitutionem requirit, sed vagæ, hoc, vel illud, ut corpora locum hunc, vel illum & figura artificialis hanc vel illam materiam, & visio oculum dextrum, vel sinistram & hic numero Deus substantie acceptus, hanc, vel illam personam, quantitas ea requisita ad constitutionem rei diversa sunt, & vertitur, res ipsa, eademque, etiam numerice, persistat verbi gratia idem Deus in Patre, qui & in Filio: ita ergo: cum volitio libera (verbi gratia creandi mundum inquantum) vel sui, vel nolitionis aduersæ existentia distinctionem existentis auctentius existentia, persistat, atque cum libertate ipsius, ac Dei in ipsa concipienda eius indefectibilitas constabit. Sed contra Primo: quia iam existentia ipsa Deo quidem intrinsecas, & identificatas volitionis, & nolitionis defectibiles absolute, atque alteram nolitionis creandi mundum defectu absolute deficientem adduntur: quod tota hæc cogitationis fabrica, & machinamento vitare Recenciores isti conantur. Secundo, loquendo de constituto intrinsecò, & esse, siue existentia intrinsecæ rei, implicat in terminis cum eius diversitate, & variatione rem tandem persistere: id quod vel Recenciores ipsi vident, dum ad hæc doctrinam confirmant ad distinctionem realem essentia ab existentia rem (quam alias cum nolitis omnibus auerantur) reuertuntur.

3. Næne exempla aliqua de requisito aliquo constituto intrinsecò (quod vagum esse in terminis implicat) rei eiusdem physicæ existentis actu, imò, & physicæ possibilitis: vagitas enim nostrum vocum, terminorum, & conceptuum est non physicæ entitatis, & existentia: imò ne metaphysicæ essentia rerum, siue specificæ, siue individualis, quæ determinatè solum esse possunt, ac debent. Alioquin dicto: me distinctum, vel intrinsecam existentia, & differentia individuali mea, vel Petri distinctum, ac vagè posse vel metaphysicè, vel physicè eundem consistere: aut speciem hominis distinctum, & vagè, ac indistinctè per differentiam rationalem, vel irrationalis seu bruti. Deus quidem substantiæ acceptus in Patre, & in Filio idem est: quia rectum, ita accepti nominis Deus, Deitas eadem est: sed iam in ista acceptione eius vocis nolite concipiendi, & significandi modus intercedit, qui vagæ suppositioni personalitatis in obliquo significatæ locum facit. Si verò adiective eam vocem usurpes, pro persona habente Deitatem, seu integre totum, quod in Patre verbi gratia est, designans voce hic Deus, & tamen aliter hunc eundem Deum esse, qui variata persona in Filio integre, & secundum totum quod in Filio est, personam hereticè confundes, ut re autem, & nostro concipiendi modo, & significandi secluso Deus siue hic Deus est ex quo paritas ad volitionem Dei liberam ut res ipsa est peti posset, ac deberet) non distinctum personas hanc, vel illam respicit, sed coniunctum tres omnes, & necas claudit, neque, ut res ipsa est variata, sed neque non intellecta aliqua concipi potest. Denique his omnibus datis, & aliis pluribus omissis, illud mirabile, ac mille contradictionibus in hac conitatione plenum est vnum actum contrarium, & efficax non solum ad sui contrarii præsentiam non disparere, ac deficere: sed eadem ipsius existentia simul existere.

contra Caietanum instruit) & insequens est, & difficultatibus complandis inutile: quia eo modo, quo esse, existentiam, & entitatem diminutam additamento illi, quantumvis minutulo, quod volitio libera, qua talis, necessaria superaddit, & bonitatem, & perfectionem diminutam secundum quid & minutulam addere, consequens legitimum est, inutile vero difficultatibus praesentibus eluendis: quia inexistencia illius, siue esse, & entitatis diminuta, & secundum quid, necessariae volitioni Dei superaddita, & in se, & à Deo defectibilitate, & separabilitate eodem modo, atque in eius perfectione argumenta contra intrinsecam Deo constitutionem libertatis exercita vigent, ut de se patent, & statim videbimus: quod utinam non adeo pateret, cum enim nos reliquis ab essentia praedicatis diuinis, etiam necessariis, siue communibus, siue personalibus, bonitatem, & perfectionem consequentior metaphysica denegauerimus controu. 1. de essent. & attrib. & controu. de Trinit. d. 6. quia, & eis entis substantiui, seu entitatis formalis, & ipsi proprie denegamus, nullis aliis discursuum expensis facilius nos, & consequentius, quam hi Doctores, à grauiissima & implicatissima questione expediremus: sed nolimus vocum solum nouitate, & multiplicatione difficultates, adhuc Philosophicas, nedum grauissimas Theologicas eludere illudque lectoribus: illud, quod miscetur, de distinctione, & defectibilitate additamenti huius reali virtuali consuetum est num. 4. & 5. eoque solum miscetur, ut plurimum terminorum, & doctrinarum complicatione fiat doctrina obcurior, & consuetatio impedior: cumque ab una parte impugnantur, fugiant ad aliam: sed vero principia, & definitiones existentiarum rei eiusdem simpliciter, & in se, & secundum quid, in sui minimi causa, cognitione, fama, quas statuit, & ex quibus praefari recentiores discunt, ut esse illud diminutum, & secundum quid additamenti illius proprium, eiusque secundum illud diminutum defectibilitatem, & cum perfecta existentia, & indefectibilitate simpliciter, & absolute tali, atque identitate cum necessaria Dei volitione, & entitate componat, mirabilia sunt: & quibus consuetandis in praesentiarum nec tempus vacat, nec locus: de eo tamen eius lectores monere, ne subtilibus, sensumque se se, ac lubricis insinuantibus eius discursibus decipiantur, opus visum nobis est.

3. Iam vero ad infinitum, quod attinet, praesens, quibuscumque sententia hae Caietani vocibus explicatur: sic breui consuetatur. Nam illa entitas, existentia secundum quid, diminuta, incompleta &c. identificatur ita absolute Deo eiusque necessariae volitioni ut in se, & quoad illam à Deo, eiusque necessariae volitione deficiente, omni verò, & reali sensu repugnet, vel non? Si primum: nec secundum illam entitatem, existentiam, & esse diminutum, & incompletum, volitio libera est defectibilis, nec contingens vero aliquo sensu esse potest. Si non repugnat, vero aliquo sensu physice in se additum illud & à Deo, aliisque necessariae volitione deficiente, ac separari contingens quidem, & liberum vero aliquo sensu erit: aut Deo eiusque necessariae volitioni adequate identificari repugnat: siquidem à se ipso separari ac sine se ipso esse repugnat: effeque in se necessarium eius, & indefectibile ac simul defectibile ac contingens: quare totum argumenti contra constitutionem libertatis Dei per prorsus intrinsecum robur, quod hac doctrina debilitari tentatur, contra eam aequo viget. Absolini vero consulo terminis absolute, & simpliciter, dum de additamenti huius diminuti defectibilitate, & identificatione cum Deo, eiusque volitione necessaria rogabam. Postuique loco illorum vero aliquo reali physico ac non ficto sensu: ut illis terminis locum eluioni, & per meras voces, effugio pracluderem quod si esse illud diminutum, & secundum quid Deo non identificari cum necessario, etiam Deo intrinsecum sit, respondeas, ut Caietanus clarius videtur docere, & à scholasticis reprehenditur, & impugnatur, etiam Deum entitativè in defectibile eo modo defendas, & libertatis intrinsecam, seu additamenti illius eo modo intrinseci defectibilitatem componas, alia tamen absurda valde incurres.

4. Imprimis enim: cum eae volitiones liberae ab aeterno Deo ex fide addunt, nequeunt non Deo identificari ipse-

que Deus esse iuxta symbolum fidei Concilii Rhemenis ubi Bernardus & Patres congregati inter articulos fidei suae ponunt. *Nec aliquis omnino res, siue relationes, siue proprietates, siue singularitates, vel unitates dicatur, vel alia huiusmodi adesse Deo, quae sint ab aeterno, & non sint Deo.* Respondebis: primo ex Arriaga sect. 1. num. 3. §. *Secundo respondet*: eo loci contra Gilbertum Porretanum agi, qui de distinctione reali personalitatum ab essentia Deo necessariarum, non autem de liberis praedicatis Dei (de quibus nunc agitur) oppositum dogmatizabat id quod eius articuli verba, quae sunt omnia, quibus personales proprietates (de quibus Gilbertus) excentur nominatae à Patribus fuerant. Nec verosimile videtur emittendos sine expressa vlla mentione à Patribus illis, & liberis Dei, si ad eos etiam fidei suae professionem extendi voluissent: cum tot nominibus, & terminis id, de quolibet cum Porretano erat, expresserint: verum etiam eius libi occasione doctrinam generalem ad omnia quae Deo ab aeterno adfuerint sua illa professione eadem art. 1. habetur. *Deum non esse sapientem, nisi ea sapientia quae sit ipsi Deo.* Contingentium autem futurorum sapientia Dei sapientia est: & à Deo proprie ac reliquorumque Deus non sapientia, quicquid dicat Arriaga ibidem §. *Arriaga* &c. & id ut minimum evidens est occasione dogmatis Gilberti de solis personalitatibus ad alia diuina & aeterna in Deo. Rhemenes Patres fidei professionem extendisse: quare cum verba generalia sint, & sub quibus & cum omnes liberi, tam scientiae, quam volitionis diuinae, quae Caietano, & Ascleis Deo ab aeterno Deo addunt continentur, de eis etiam Patres illos locutos esse non dubito.

5. Dices secundo ex eodem Arriaga ibi num. 1. *ego circa hunc locum* illam professionem fidei Patrum contra Gilbertum fuisse Bernardi, & quorundam Galliarum Episcoporum cui à Cardinalibus (& vii Arriaga insinuat) ab aliarum nationum Episcopis reclamatum fuit: nec probatio vlla Pontificis accessit: nec de illa postmodum tractatum in eo Concilio: neque Cardinales & reliqui Patres Bernardo, & Galliarum Episcopis concordasse. Cuius solutio haec plus auctoritati illius professionis fidei Rhemenis Patrum derogat, quam respondent ipse nititur, & patitur, falsus enim §. immediato fuerat (qui inficiari non poterat) eam, etiam à Pontifice tunc Eugenio approbata expressè non fuisse. Magnae tamen apud Doctores omnes Catholicos, & Ecclesiam auctoritatis temper fuisse. Ab Episcopis vero ceteris nationum aliam reclamatum cum Cardinalibus illi professioni esse nulli fundamento, sed arbitrio solum suo, suspicatur, quoniam ex eius Concilii actis constat: nec Gilbertus (cuius maxime interesset, quippe contra quem edita professio fuit) reclamati Cardinalium accessit: imò vero iam illam in spectata Eugenij 3. approbatione in Concilio illi errorem suum Cardinalibus Patribusque relictis praesentibus, nec vllatenus reclamantibus retractauit ut diximus contr. de Trinit. d. 8. q. 1. cert. 2. n. 2. Quo facto votum Concilij in doctrina illius professionis consensus & concordia probatur: inde etiam constat Cardinalium reclamantes non doctrinae professionis illius, sed auctoritatis defensionem Pontificis Romani proprie, quam à Bernardo, & Galliarum Episcopis ea fidei professione Concilio porrecta vltimè arbitrabantur, fuisse apud Eugenium 3. interpositam ut etiam actus eius Concilij constat, & ex Bernardi suo, & Galliarum Episcoporum nomine satisfactione Cardinalibus Concilio & Eugenio 3. quod non professionis doctrina, sed solum de non praesumpta à se vel ab illis defensionem rebus fidei auctoritate & potestate fuit oblata, quod ipsum Arriaga ipse ibi fatetur: quin, & Eugenius 3. apud quem Bernardus, & Episcopi Galli exposuerunt: à Cardinalibus fuere, nihil de professionis illius doctrinae mutatum voluit: quare, etiam non expressè, totam tamen tacitus approbavit.

6. Erit ergo tota eius professionis doctrina doctrinae expressè approbationis, & definitionis Pontificis fidei non solum ex Bernardi, & Galliarum Patrum denuntio per illam Gilberto conationalium, & ipsi quidem Episcopo fratrum expressa sententia, & consentia ex Gilberti ipsius ob illam retractationem tacitoque totius Concilij Patrum retractatione Gilberti adstantium, quae ipsius Eugenij 3. consensu, penè summam, ac fidei praesentem

tota eius professionis doctrina auctoritatem fortitur. Accedunt aliorum Patrum in eandem universalem doctrinam, non solum personalium, sed & communium omnium, quæ Deo intrinseca sunt, (in quibus liberi assensu claudî Catholicæ nequeunt) cum Deo eiusque essentia adequatam physicam, & absoluteissimam identitatem constituantia: Dionys. 1. de diuinis nominibus, *scilicet* dicemus. *Superius enim, quod & enim est ipsi, quæ sunt, & multitudine individua, inephibilis, plussquam plura, & explata, Omnipotentium, & multitudine, quæ sunt, & in eandem profertur, & perfertur: & continent.* Sicut autem decreta libera Dei de eis quæ sunt, aut quæ videri possunt, perficiunt, & continent: ita ergo ex fœderata Dionysii in Deo, & eundem Deo vnum sunt, ac proutus idem: Iulianus Martyr, expressus de veritate, & identitate diuini Consilij (quod decretum liberum Dei aperte significat), adequata, & perfecta cum Deo ipso habens ead. quæstion. 144. ad Orthodoxos his verbis. *Da simpliciter tota est filius, & tota est habens filium: tota est Consilium, & tota est habens Consilium.* Augustinus 7. de Trinitate cap. 2. d. 1. iuit, *quia in illa simplicitate Dei non est aliud sapere, quam esse, eadem illi sapientia est quæ essentia.* Hilari. 9. de Trinitat. vers. med. Sapientia, & omnibus Dei attributis cum physici, tum moralibus (in quibus liberum exercitium diuine voluntatis continetur) enumeratis subditi. *Non auidet Deo Deo liberat, etiamiam aliquid exera esse credendum fidei.* & Bernardi. si de conficiatur. Si beneum, si magnusum, si beatum, si, sapientem, vel quid tale Deo dixeris, in verbo inspiratur: quod est, esse. Nempè hoc est esse, *vel dat esse esse: tunc centum talia addas, non recessis est esse, si ea dixeris, nihil addidisti: si non dixeris, nihil minuisi.* Ied de Bernardi hac in re mente nulli dubium est: imò neque aliorum Patrum, quorum de essentia Dei, cum physica, tum metaphysica, & Theologica disputantes memimus. tom. 1. de Deo vno conueniunt. 1. de essent. & attrib. d. 2. quæstion. 1. cert. 2. & quæstion. 2. certam. 2. quibus obinde recitanda præcedit.

7. Inde verò elatèr merito Caietani sententiam non à
Forsica solum, vè audacem, ac parum tutam in fide re-
prehensam esse; sed etiam à Ferrara, Bamez, Valentia,
Vazquez, Medina, & Zúñel fugillatam quò referèr,
estò approbat Ruiz nonnullè citata d. 13. secti. 1. num. 2.
de Soc. loco citato metaph. dicens: ratione naturali satis
verisimile fore quò, si ex fide non reuerteretur: cuius
sententiæ è diametro aduerfatur Ariaggi citata sectiõ.
num. 89. & 90. §. *Ego autem aliud iudicium*, nimirum
aut nihil ex fide vigens Caietani sententiæ opponi pos-
sit, quò eleuatam euasibonem ab iplo daris, & à nobis
venerabilis Concilij Rhenensis auctoritatem; efficaciter
estò à ratione naturali eam sententiam reuellè: & tamen
moneat, quàm contra illam opponit ratione natu-
rali excludi à Deo compositionem eius cum creatura
(cuiusmodi) si sunt actus quò liberi) ab æterno, & ta-
men ab æterno esse in Deo ab hac sententiã admittun-
tur: sed cum ex scriptura, & fide certum est, quò
vultiones ab æterno in Deo esse: vè ipse Ariaggi ait
ex insuper ex Scriptura etiam, & fide nihil, quò Deus
ipse in se non sit, æternum esse ex ipia ratione naturali,
ita Caietani sententiam efficaciter reuellè. Ariaggi cen-
tè, & principia fidei, ex quibus certius efficaciusque re-
felleretur, debuit recognoscere; et si Rhenensis Concilij
auctoritas non adeo esse firma, nec reliquorum Patrum
iustitonia Caietani sententiam oppugnantium legisset:
si altera vero parte Sociorum etiam aduerfa de effici-
entia sententiæ à ratione naturali confutatione consui-
tudin: cernim adstantem illud secundum quò con-
suetudo, & defecibile neque essentia & entitate sua exi-
stere non Deo subsinde identificatur vè Caietani mens
fuit, non potest ens à se esse, & essentia, saltem phy-
sicè, sine creatura sua existens, & subsinde existens necesse-
stè, sed potius ens ab alio; quare & creatura quò
conceptus illo entis ab alio in ratione essentiali entis crea-
turæ, sui creaturæ constituitur: maxime cum liberè à Deo
voluntate sit. Quod principium Ariani de verbo statuerè
et prout sua scriptura intelligentia statuerè tamone
confutandum, vè illam creaturam esse non Deum demont-
strant; Patres vero illationes euidenter anquerunt; vè

Christoph. de Ortega, de Deo Pno. Tomus II.

tum quod verbum libera Dei voluntate præcederet, ab-
iicerunt vt errotum: statuentes quidlibet libera Dei
voluntate procedit esse creaturam: vt videre est in Hila-
rio lib. de Synodis in anathema. 4. in Concil. Tolet.
11. concil. id. quare libera verbum Dei voluntate pro-
cedere totis viribus euertere conari sunt: iam vero si crea-
tum quod additamentum illud est nec Deo identificatur
in primis non magis quam connotata extrinseca, à qui-
bus hæc sententia vult tanpotere diffidere Deum, vi-
taliter libere volentem constituent: imò connotatio-
ne creatura iuxta eam sententiam Dei liberatum in
volendo constituit, & datas à nobis contra illam impu-
gnationes subit.

8. Quod si verbis illis additamenti intrinseci Deo eius immanentiam, ac vitalitatem, quam creata reliqua non habeant, simulare, nobisque venditare velles: cum illa intrinseci Deo identitatis non sit: an erit Inhabentis Deo, à quo non necessario, sed contingenter illud additamentum procedit, tanquam subiecto, nec ne? Primum eius vitalitatem adumbrabit saltem: sed in primis subiecti imperfectionem quam potentialitatis pure antiqui vocantur, Deo indignam, cunctaque philosophia, & Theologia absconam, admittit. Secundo (quod huic vel proximum est, vel imbibitum) Deus erit per aliquid à se diuersum physice perfecibile, nec entitate sua lumine perfectum; quod repugnat. Tercio, sua entitate in tertii alterius intrinsecam compositionem veniet: parique natura sua erit: cum natura sua libere volitionis sit: id quod magnum, & evidentiissimum absurdum est siquidem patris physica essentialis, conceptus entis incompletionem, ac subinde intrinsecam entitativam eius imperfectionem positivam importat. Quarto: Deus mirabilis, sicut nos actibus nostris liberis, erit: nec erit, cum non sit in tempore entis mutabilis; quinto: Alteri absurdo insistere perloque. Caietani impugnatores video: nempe Dei simplicitatem à Patribus, & Conciliis assertam iuxta postremam eius explicationem, & quam infestam euerit; sed tamen simplicitas Dei, & incompositio ab illis dogmaticè asserta, intra Deum, siue entitatem, que absolutè, & identicè Deus sit, vt in Patre filio & Spiritu sancto ac Trinitate, est; vt contextus occasione, & discursus eorum pendebitis constabit; non in tertio alio ex entitate Dei, & alterius ipsi non identitici confuso, vt postrema hanc Caietani explicatione compositio asseruit: quod si, vt hanc vites absurda, additum illud non inherere, vt subiecto, sed adherere solum, tanquam necessario eius additi extremo, dixeris: vitalitatem, & liberatam volitionis libere Dei aperte, si cur connotatores, deferres: neque in re ab eorum sententia recedes: cum creature omnes, omnium sententia, in sua existentia absoluta Deo entitate sua, tanquam termino, & necessario existentie entitatis sue absolute extremo connectantur, & adhaerant: equid autem aliud adhuc additamenti tui illius Deo tanquam termino, & extremo non inherens, sed adhesionis importat? Denique aduerto: perloque, etiam modi huius postremi explicationis sententia Caietani, & sequacium, ex hoc, quod Deus terminus solum adhesionis additamenti illius defecibilis de se, ac Dei entitatis superadditi præcipue, quod illud propriè creatura sit inferendum insistere, sed, quantum ad præsens atinet, siue educatur ex Deo, vt inhabentis subiecto, siue solum adhaereat, sicut cætera, que creata absolute dicuntur, & si à subiectis educantur, dummodo ab alio, ac non necessario, sed libere fiti, creatura esse concomitantur, si deit ergo, & rationis naturalis principis, quoquo explicetur modo, Caietani, & sequacium sententia aduersatur, nec huius mysterij difficultates complanat, vllatenus emoluit.